

Prawa obywatela w Internecie

W TYM
NUMERZE:

Akty 2-3
normatywne
i akty prawa
miejscowego

Promulgacja 3-4

Vacatio legis 4-5

Dziennik 5-7
ustaw

Tekst jednolity 8

Monitor Polski 8

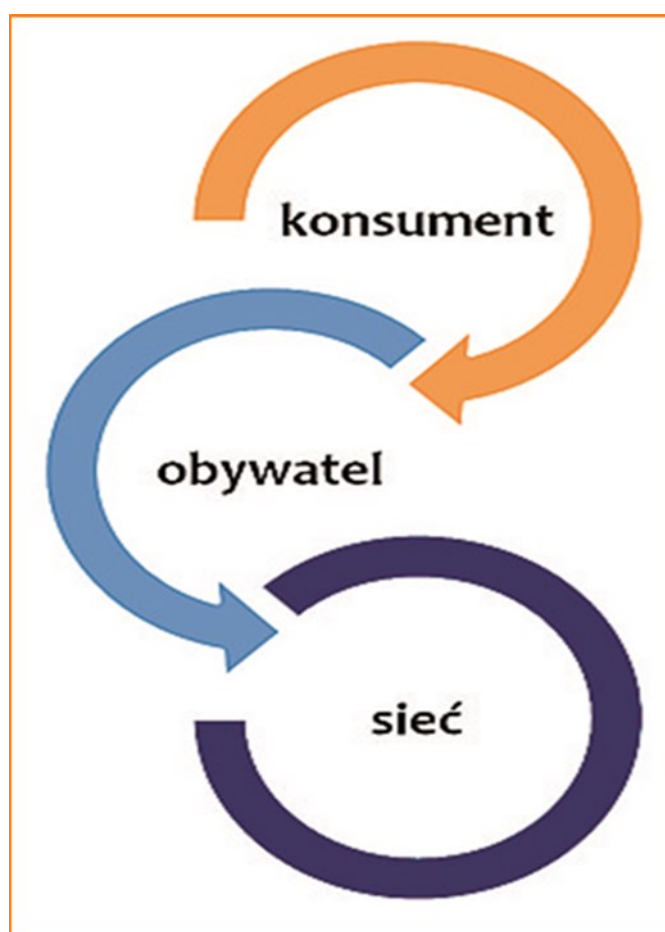
Pozostałe 9
dzienniki
urzędowe

Rola Biuletynu 10
Informacji
Publicznej

Newsletter nr 8

grudzień 2013

 KOLPING
Bochnia

Projekt realizowany przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Bardzo istotnym aspektem kontaktów obywatela z organami administracji jest kwestia znajomości treści aktów normatywnych.

W dobie szybko zmieniającej się rzeczywistości i szybkich zmian prawa istotna jest również umiejętność wyszukiwania aktów, które regulują prawa i obowiązki obywateli w interesującym nas zakresie.

Obywatel spotyka się z koniecznością wyszukiwania odpowiedniego aktu prawnego, który odnosi się do kwestii, którą jest zainteresowany, a która najczęściej ma związek z jego sytuacją.

Coraz częściej wyszukiwania odnoszących się do sytuacji obywateli tekstów aktów prawnych prowadzone są za pomocą Internetu. Jest to zagadnienie istotne z punktu widzenia e-administracji oraz e-państwa. Nie chodzi tu tylko o samo stwierdzenie, że Internet jest wygodnym źródłem uzyskiwania dostępu do treści aktów prawnych. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na to, że organy administracji są obowiązane publikować treść aktów prawnych w postaci elektronicznej w tzw. dziennikach promulgacyjnych, czyli w Dzienniku Ustaw, w Monitorze Polskim lub w innych dziennikach urzędowych.

Ponadto treść aktów normatywnych, również o charakterze wewnętrznym, dostępna jest w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dzienniki urzędowe wydaje się w postaci elektronicznej, chyba że ustawa stanowi inaczej. Dla każdego dziennika urzędowego wydawanego w postaci elektronicznej organ wydający prowadzi odrębną stronę internetową.

Wyjaśnijmy w tym miejscu pewne pojęcia:

Akt normatywny powszechnie obowiązujący

Akt normatywny powszechnie obowiązujący — akt skierowany do wszystkich obywateli.

Przykładami aktów powszechnie obowiązujących mogą być: ustawy i rozporządzenia. Na obszarze działania tych organów, które je wydały aktami powszechnie obowiązującymi są również akty prawa miejscowego.

Akt prawa miejscowego – akt normatywny powszechnie obowiązujący na obszarze właściwości organu, który wydał dany akt.

Akt normatywny wewnętrznie obowiązujący – akt, który obowiązuje tylko te jednostki organizacyjne (lub osoby), które podlegają wydającemu organowi.

Przykładem takich aktów są zarządzenia.

Promulgacja

Promulgacja - oficjalne ogłoszenie aktu normatywnego.

Zwykle odbywa się poprzez zamieszczenie treści w odpowiednim dzienniku urzędowym (np. w Dzienniku Ustaw).

Sama idea promulgacji, czyli oficjalnej publikacji jest związana z tym, że aby obywatele mogli być zobowiązani do przestrzegania prawa oraz korzystać ze swoich uprawnień, innymi słowy, aby prawo mogło ich obowiązywać – muszą treść prawa znać i to ze źródła pewnego, oficjalnego.

Trudno byłoby wymagać przestrzegania prawa, którego treść nie zostałaby podana do publicznej wiadomości. Zagadnienie to jest najczęściej kojarzone z koniecznością publikowania treści ustaw oraz innych aktów, w tym pochodzących od naczelných organów administracji rządowej (np. Rady Ministrów), gdyż z reguły akty te obowiązują na terenie całego kraju.

Nie można jednak zapominać, że akty prawne są tworzone także przez inne organy, których obszar właściwości jest ograniczony do określonego terytorium, stanowiącego część państwa. Typowym przykładem jest uchwała rady gminy, która, o ile jest aktem prawa miejscowego, obowiązuje na terenie określonej gminy.

Przykład:

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach stanowi, że rada gminy, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, który jest aktem prawa miejscowego (art. 4). W regulaminie tym znajdują się m. in. przepisy dotyczące obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie utrzymania czystości i porządku. Akt ten reguluje zatem m. in. obowiązki właścicieli nieruchomości w tym zakresie. Niewykonywanie obowiązków określonych w regulaminie jest przez ustawę zagrożone karą grzywny.

ZAPAMIĘTAJ!

Nie każde opublikowanie aktu przez organ jest tożsame z promulgacją.

W relacjach obywatela z administracją akty prawa, w tym również akty prawa miejscowego odgrywają zatem istotną rolę.

Zachodzi więc konieczność znajomości poszukiwania treści tych aktów, zwłaszcza że ustawodawca przyjął koncepcję zastosowania narzędzi internetowych przy oficjalnej publikacji.

Sposób publikacji aktów, ale również ich rozpowszechniania, może być przykładem wdrażania e-państwa i e-administracji – również w zakresie administracji samorządu terytorialnego.

Dniem ogłoszenia aktu jest dzień jego ogłoszenia w postaci elektronicznej na stronie internetowej organu wydającego dziennik urzędowy. Akt powinien być promulgowany niezwłocznie.

Nie należy mylić jednakże dnia ogłoszenia z datą wejścia w życie.

Zasadą jest, że akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy.

Dla przepisów porządkowych termin zasadniczy jest krótszy i wynosi 3 dni.

W uzasadnionych wypadkach wskazanych w ustawie może dojść do sytuacji, że datą wejścia w życie aktu prawnego jest data jego ogłoszenia (art. 4).

Promulgacją jest jedynie opublikowanie z zachowaniem odpowiedniego trybu, co zwykle wiąże się to z publikacją w odpowiednim dzienniku urzędowym.

Przy obliczaniu terminu wejścia w życie aktu normatywnego określonego w dniach nie uwzględnia się dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przypadków, gdy akt normatywny wchodzi w życie z dniem ogłoszenia (art. 6 ust.1).

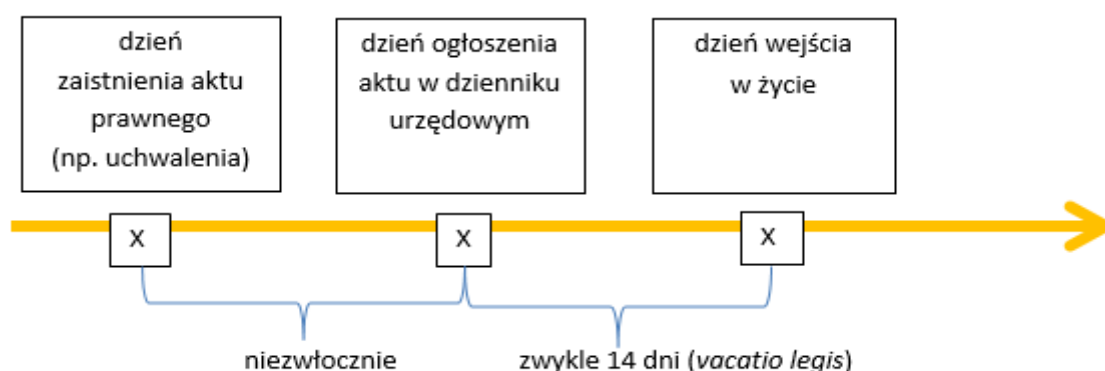
Okres pomiędzy promulgacją aktu a jego wejściem w życie nazywany jest **vacatio legis** (w j. łacińskim znaczy to dosłownie „wypoczywanie prawa”).

Warto wiedzieć

Vacatio legis to okres od promulgacji aktu do dnia jego wejścia w życie.

Okresy związane z wejściem przepisów w życie można zobrazować poniższym wykresem:

Wydawanie Dziennika Ustaw oraz innych dzienników urzędowych uregulowane jest ustawą z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 197, poz. 1172 z późn. zm.)

Zgodnie z art. 8 ustawy, dziennikami urzędowymi w rozumieniu ustawy są:

- Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (zwany powszechnie „Dziennikiem Ustaw”),
- Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” (zwany powszechnie „Monitorem Polskim”),
- dzienniki urzędowe ministrów kierujących działami administracji rządowej,
- dzienniki urzędowe urzędów centralnych
- wojewódzkie dzienniki urzędowe.

Na mocy przepisów ustawy, ogłaszanie aktu normatywnego w dzienniku urzędowym jest obowiązkowe i odbywa się niezwłocznie (art. 2 i 4 ustawy).

Obecnie dzienniki urzędowe wydaje się co do zasady w formie elektronicznej. Dla każdego dziennika urzędowego wydawanego w postaci elektronicznej organ wydający prowadzi odrębną stronę internetową.

Akty normatywne i inne akty prawne podlegające ogłoszeniu ogłasza się w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, chyba że ustawa stanowi inaczej (art. 2a).

Dziennik Ustaw

Nasze rozważania należałoby rozpocząć od podstawowego i chyba najbardziej znanego publikatora, jakim jest Dziennik Ustaw. Dziennik ten (podobnie jak i Monitor Polski) wydaje Prezes Rady Ministrów przy pomocy Rządowego Centrum Legislacji. W Dzienniku Ustaw ogłasza się:

- 1) Konstytucję;
- 2) ustawy;
- 3) rozporządzenia z mocą ustawy wydane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) rozporządzenia wydane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, Prezesa Rady Ministrów, ministrów kierujących działami administracji rządowej, przewodniczących określonych w ustawach komitetów, będących członkami Rady Ministrów, oraz Krajową Radę Radiofonii i Telewizji;
- 5) teksty jednolite aktów określonych w pkt 1–4;
- 6) orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aktów normatywnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw;
- 7) uchwały Rady Ministrów uchylające rozporządzenie ministra.

W Dzienniku Ustaw ogłasza się również akty prawne dotyczące:

- 1) stanu wojny i zawarcia pokoju;
- 2) referendum ogólnokrajowego, w tym referendum zatwierdzającego zmianę Konstytucji;
- 3) skrócenia kadencji Sejmu;
- 4) wyborów do Sejmu i Senatu;
- 5) wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) powszechnej lub częściowej mobilizacji i użycia Sił Zbrojnych do obrony Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) stanu wojennego;
- 8) stanu wyjątkowego;
- 9) stanu klęski żywiołowej;
- 10) ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów do Sejmu i Senatu, wyborów do Parlamentu Europejskiego oraz ważności referendum ogólnokrajowego, w tym referendum zatwierdzającego zmianę Konstytucji.

W Dzienniku Ustaw ogłasza się ponadto inne akty prawne, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią.

Jak widać z powyższego wyliczenia, nazwa publikatora może być myląca. W dzienniku tym, wbrew jego nazwie, publikowane są nie tylko ustawy, ale też inne akty.

Dziennik Ustaw, podobnie jak inne dzienniki urzędowe, był wydawany w wersji papierowej aż do końca 2011 roku.

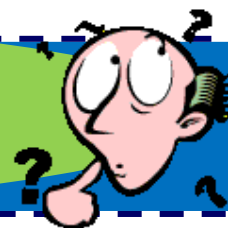
Począwszy od 1 stycznia 2012 r. Dziennik Ustaw (i inne dzienniki) jest publikowany w wersji elektronicznej.

Dzienniki Ustaw do 2011 r. były oznaczone numerami i pozycjami.

Stosuje się przy tym skrót: Dz. U. Nr... poz..., dodając niekiedy „z późn. zm.” (z późniejszymi zmianami) lub „ze zm.” (ze zmianami). Wyszukując dany akt prawny wg numeracji, należy zatem najpierw ustalić rok, w którym ukazał się tekst danego aktu (tekst pierwotny lub jednolity), a następnie numer Dziennika Ustaw i wreszcie pozycję.

Począwszy od 2012 r., gdy zaprzestano publikowania Dziennika w wersji papierowej, nie ma już numerów, a poszczególne akty prawne są oznaczane jedynie rokiem Dziennika Ustaw i pozycją.

Czy w jednym numerze Dziennika Ustaw zamieszczano jeden akt prawny?

Było to uzależnione od obszerności danego aktu prawnego.

Niekiedy w jednym numerze zamieszczano treść tylko jednego aktu. Regułą było jednak, że w każdym z numerów było publikowanych co najmniej kilka aktów.

Gdzie można znaleźć treść Dziennika Ustaw?

Dziennik Ustaw jest publikowany na stronie internetowej

<http://www.dziennikustaw.gov.pl/>

Strona jest wyposażona w wyszukiwarkę aktów prawnych z uwzględnieniem tego, czy akt opublikowano w Dzienniku Ustaw czy Monitorze Polskim, z uwzględnieniem m. in. organu publikującego, Wchodząc na stronę internetową Dziennika Ustaw można przechodzić na stronę internetową Monitora Polskiego (a także innych dzienników urzędowych).

Czym jest tekst jednolity?

Wprowadzanie zmian w tekście aktu prawnego powoduje, że treść aktu staje się coraz mniej czytelna. W związku z tym zachodzi konieczność ogłaszania tekstów jednolitych, tj. **tekstu aktu prawnego uwzględniającego wprowadzone zmiany**.

Ustawa stanowi, że tekst jednolity ogłasza się jeżeli liczba zmian w ustawie jest znaczna lub gdy ustawa była wielokrotnie uprzednio nowelizowana i posługiwanie się tekstem ustawy może być istotnie utrudnione. Ogłoszenie leży w kompetencjach Marszałka Sejmu. Tekst jednolity jest oznaczany skrótem „t.j.” Poczynając od 2016 roku, tekst jednolity będzie ogłaszany nie rzadziej niż co 12 m-cy – o ile ustawa będzie zmieniana.

Tekst jednolity

Z kwestią tekstu jednolitego spotkamy się również w przypadku innych niż ustawa aktów normatywnych – i nie tylko w Dzienniku Ustaw.

Teksty jednolite aktów normatywnych – innych niż ustawa – ogłasza w zasadzie organ właściwy do wydania danego aktu normatywnego. Tekst jednolity ogłasza się w formie obwieszczenia w dzienniku urzędowym, w którym dany akt normatywny ogłoszono.

Monitor Polski

Monitor Polski

W Monitorze Polskim ogłasza się głównie akty o charakterze wewnętrznym, w szczególności: zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wydane na podstawie ustawy, uchwały Rady Ministrów i zarządzenia Prezesa Rady Ministrów, wydane na podstawie ustawy, niektóre uchwały Sejmu, Senatu i Zgromadzenia Narodowego.

Ponadto akty urzędowe Prezydenta RP dotyczące m. in. zrzeczenia się urzędu Prezydenta RP, desygnowania i powoływania Prezesa Rady Ministrów oraz Rady Ministrów, przyjmowania dymisji Rady Ministrów i powierzania jej tymczasowego pełnienia obowiązków, powoływania sędziów, nadawania tytułu naukowego profesora i tytułu profesora sztuki, itd. W Monitorze Polskim ogłasza się również inne akty prawne, a także ogłoszenia, obwieszczenia i komunikaty organów, instytucji i osób, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią.

Monitor Polski jest dostępny na stronie internetowej <http://monitorpolski.gov.pl/>

Dzienniki urzędowe ministrów i urzędów centralnych

Dzienniki urzędowe są prowadzone także przez ministrów kierujących działami administracji rządowej oraz przez urzędy centralne.

Ogłasza się w nich m. in.: akty normatywne organu wydającego dziennik urzędowy i nadzorowanych przez niego urzędów centralnych (z wyjątkiem aktów prawnych, które podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Ustaw lub Monitorze Polskim), informacje, komunikaty i obwieszczenia, uchwały Rady Ministrów uchylające zarządzenia ministra wydającego dziennik urzędowy. W zasadzie w dzienniku urzędowym nie ogłasza się aktów prawnych organów innych niż ten, który wydaje dziennik urzędowy.

Dzienniki te są dostępne na stronie internetowej:

<http://www.dziennikiurzedowe.gov.pl/> ,

a także za pośrednictwem stron BIP poszczególnych ministerstw i urzędów centralnych.

Wojewódzkie dzienniki urzędowe

W wojewódzkim dzienniku urzędowym ogłasza się:

- 1) akty prawa miejscowego stanowione przez wojewodę i organy administracji niespolonej;
- 2) akty prawa miejscowego stanowione przez sejmik województwa, organ powiatu oraz organ gminy, w tym statuty województwa, powiatu i gminy;
- 3) statuty związków międzygminnych oraz statuty związków powiatów;
- 4) akty Prezesa Rady Ministrów uchylające akty prawa miejscowego stanowionego przez wojewodę i organy administracji niespolonej;
- 5) wyroki sądu administracyjnego uwzględniające skargi na akty prawa miejscowego stanowionego przez: wojewodę i organy administracji niespolonej, organ samorządu województwa, organ powiatu i organ gminy;
- 6) porozumienia w sprawie wykonywania zadań publicznych zawarte:
  - a) między jednostkami samorządu terytorialnego,
  - b) między jednostkami samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej;
- 7) uchwały budżetowe gminy, powiatu i województwa oraz sprawozdanie z wykonania budżetu gminy, powiatu i województwa;
- 8) obwieszczenia o wygaśnięciu mandatu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz o rozwiązaniu sejmiku województwa, rady powiatu lub rady gminy;
- 9) ostrzygnięcia nadzorcze dotyczące aktów prawa miejscowego stanowionych przez jednostki samorządu terytorialnego;
- 10) statut urzędu wojewódzkiego;
- 11) inne akty prawne, informacje, komunikaty, obwieszczenia i ogłoszenia, jeżeli tak stanowią przepisy szczególne.

Akty prawa miejscowego w szczególności wydawane przez organy gminy czy powiatu są zatem ogłaszane w dzienniku urzędowym odpowiedniego województwa.

Np. uchwały Rady Powiatu Bocheńskiego podlegają publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Jeśli zatem szukamy „oficjalnego” tekstu uchwały Rady Powiatu (o ile dana uchwała podlega publikacji w dzienniku urzędowym) – należy skorzystać właśnie z Dziennika Urzędowego Województwa Małopolskiego.

Jest on dostępny pod adresem: <http://edziennik.malopolska.uw.gov.pl>

Dziennik umożliwia wyszukiwanie aktów również m. in. w zależności od organu, od którego pochodzą dane akty, a także za pomocą skorowidza hasłowego (w zależności od interesującej nas problematyki).

Można też uzyskać dostęp do dziennika za pośrednictwem wspomnianej już strony <http://www.dziennikiurzedowe.gov.pl/> (strona ta umożliwia dostęp do wszystkich dzienników wojewódzkich) oraz strony podmiotowej BIP Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Rola Biuletynu Informacji Publicznej

W praktyce treść aktów prawa miejscowego jest też łatwo dostępna bezpośrednio na stronach podmiotowych BIP. Należy pamiętać, że BIP nie jest dziennikiem urzędowym, a zatem np. treść aktów prawa miejscowego umieszczona na stronie BIP nie może być traktowana jako źródło prawa. Jest to jedynie elektroniczny zapis tego aktu.

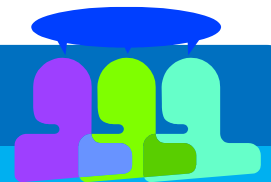
Zapamiętaj!

Biuletyn Informacji Publicznej nie jest dziennikiem urzędowym.

Popularność BIP jako narzędzia wyszukiwania treści aktów prawnych jest związana nie tylko z tym, że strony BIP są łatwe do „namierzenia” na stronach internetowych poszczególnych jednostek administracyjnych, ale także z tym, że BIP zawiera również treść tych aktów prawa wewnętrznego, które nie są publikowane w dzienniku urzędowym województwa (przypomnijmy, że np. nie wszystkie uchwały Rady Powiatu podlegają publikacji w dzienniku urzędowym !) oraz zawiera inne informacje związane z działalnością organów administracji. Np. na stronie podmiotowej BIP Starostwa Powiatowego znajdziemy informacje o terminach sesji Rady Powiatu, terminach dyżurów radnych, itd.

Jak znaleźć treść uchwały Rady Powiatu w BIP – na przykładzie Powiatu Bocheńskiego.

http://www.wrotamalopolski.pl/root_BIP/BIP_w_Malopolsce/powiaty/root_bochenski/podmiotowe/Prawo/Statut+Wojewodztwa/

Na stronie podmiotowej Starostwa Powiatowego wybieramy „Prawo” (ewentualnie „Rada”). Następnie wybieramy „Uchwały Rady”.

http://www.wrotamalopolski.pl/root_BIP/BIP_w_Malopolsce/powiaty/root_bochenski/podmiotowe/Rada/Uchwały/default.htm?list=16&page=2

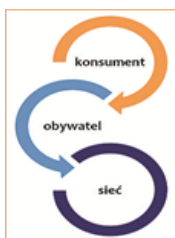
Jeśli wyszukujemy treści uchwały za pomocą hasła „Prawo”. To zostajemy następnie przekierowani do hasła „Rada”, gdzie wybieramy hasło „Uchwały” – otwiera nam się podstrona, na której możemy szukać odpowiedniej uchwały. Uchwały są zamieszczane w porządku chronologicznym od ostatnio podjętych do najwcześniejszych. BIP umożliwia nam przy wyszukiwaniu wykorzystywać dane dotyczące roku, kadencji, daty, numeru. Klikając w odpowiedni link otwieramy treść interesującej nas uchwały.

Menu podmiotowe (po lewej stronie) umożliwia nam uzyskanie także innych potrzebnych informacji, w szczególności dowiedzieć się możemy, kto jest radnym (skład Rady), jakie są kompetencje Rady, jaki jest skład komisji, jakie złożono interpelacje, kiedy odbędzie się najbliższa sesja, itd.

Projekt realizowany przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Biuro projektu:
„Konsument-Obywatel-Sieć”

ul. Wyspiańskiego 25,
Bochnia 32-700
el./fax: 14/635 11 17
bochnia@kolping.pl

Organizator:

Partnerzy:

